

מדרור
המחשבה בעמוד 4
לחידוד

מעידן הפרשה

כל מטרתנו בהפלת העלון היא זיכוי הרבים. קחו חלק
בהפלה וחזרו למחנות הנפלאות שמבטיחים חכמנו
זכיונם לברכה: "כל המזכה את הרבים, אין הטא בא
על ידו" (פרקי אבות) "כל המזכה לאחרים, אותה
הזכות עומדת לו ואינה סרה ממנו" (הזוהר
הקדוש) מותר להדפיס, ללגם, לשכפל ולהפיץ
את העלון כנאמרו: "אין חפץ ה' כי אדם במו
שמזכה את הבביונו" (חסד לאברהם)

תוכן עניינים

- 1.....דברי תורה לפרשת השבוע.
- 2....."בניסן נגאלנו"
- 2.....סיפור לכבוד שבת קודש.
- 3.....ידיעות השבת.
- 3.....באר ההלכה.
- 4.....שאלה לפרשת השבוע.
- 4.....לחידודי.
- 3.....מעייני הדף היומי.

פרשת ויקהל- פקודי | תש"פ

"שבת שבתון"

בעיצומו של השבוע, באחד הימים לקראת סופו, מתרחש הרגע הזה. יהודי ניצב במקום עבודתו או בבית מדרשו, בביתו או ברחוב, ואז זיק ניצת במוחו כי השבת קריבה ובאה. ובאותו רגע, עצם הידיעה שהשבת מתקרבת, עצם התזכורת על בוא המלכה - משרה עליו רוח חדשה ורעננה, הוא חש שמשהו באוויר משתנה, נרגע קמעא...

וככל שהשבת הולכת ומתקרבת, כך ההתרגשות והשמחה בלבו של כל יהודי גואות והולכות. כשניחוחות השבת מתחילים לעלות מהסירים המהבילים, כשהנעימות השבתיות עולות מחצרות הבתים, כשהקדחתנות לקראת השבת מתחלפת במפות הצחות ובכלים הנאים - חש כל יהודי את האושר העצום בלהיות יהודי, את הטעם שאין שני לו. עם כניסת השבת, מתייצב כל יהודי בבית הכנסת, ומשורר 'לכה דודי לקראת כלה'.

כי אכן כן, השבת היא הכלה, ולקראתה אנו נרגשים - כמו לקראת חתונה משפחתית.

ואין פלא אפוא, כי בהיכנס השבת חש היהודי כמי שנכנס לאולם ולעולם מזהיר ומואר, עולם של שמחה ואושר, עולם של רגש ועונג עילאי. לפיכך, אין פלא כי ההכנות לשבת - דומות להפליא להכנות לחתונה. ההתרגשות, האושר, רוממות הרוח, הקדחתנות והעשייה הרבה - כל אלה קודמים לחתונה, וקודמים גם לכניסת השבת. אמנם, חתונה היא נדירה והמונית יותר, אבל זהו בדיוק החן של השבת - הקביעות שלה אחת לשבוע, והיותה שמחה אישית פרטית של כל אחד מאיתנו, לא פחות מהיותה שמחה משותפת של כל בני העם היהודי.

ובשמחת חתונה, למרות כל הקדחתנות שלפניה, לא נמצא בן משפחה קרוב שיגיע לחופה בנשימה טרופה, לא נראה את החתן והכלה מגיעים בשניה האחרונה, ומסיימים לסדר את העניינים כשהחתונה כבר בעיצומה... ההיפך הוא הנכון, דקות ארוכות לפני השעה שנקבעה, כבר מתייצבים החתן והכלה ובני המשפחה הקרובים באולם, מצוחצחים ורעננים, נרגשים ומאושרים, רגועים ושלווים לקראת הרגע הגדול. ודווקא לכן, אם נתבונן לרגע, נבין את דברי הרמב"ם הכותב שלקראת כניסת השבת יושב יהודי ברוגע ובשלווה, ומקבל את השבת כמקבל פני מלך. זו לא דרישה או בקשה, זו פשוט עובדה מרגשת ונפלאה. כי השעות הללו של כניסת השבת - אלו שעות נפלאות ומרטיטות, מרגשות ומרוממות, אם רק נעניק להן את הפנאי הדרוש, אם ניתן לעצמנו את העונג לחוש את הרוממות הנפלאה של כניסת השבת.

וכמו בחתונה - כך גם בשבת הנפלאה. כבני משפחה קרובים של הכלה המיוחדת הזו, אנו מזדרזים לסיים את ההכנות מוקדם ככל האפשר, ממהרים להיכנס אל השבת, לקבל את המתנה המיוחדת הזו. אנו מבינים כי ככל שנקדים לקבל את השבת כך ייטב, ככל שנזכה לאורה מוקדם יותר כך נהפוך למאושרים יותר, נפשנו תתעדן, תתרומם, תתעלה...

תשאלו את מי שכבר זכו לקבל את השבת מוקדם, לפני זמן כניסתה. תשמעו מפייהם עדויות נרגשות על דקות של עונג רוחני קסום, של רוממות אישית נפלאה, של שירת הלב והנשמה בואכה כניסת השבת. החמה עודה בשיפוילי רקיע, עושה את דרכה אל בין הגלים. יום ששי עודו כאן, מי שלא זכה - עודו מתרוצץ טרוד ומתוח, ואלה, מקבלי השבת באהבה מוקדם מזמן כניסתה - כבר מצויים להם בעולם אחר, נעלה וטהור, זך וצח, מרומם ונפלא!

בשבת בה נקרא בפרשת השבוע על מתנת יום השבת, זה הזמן להחליט שגם אנו זכאים לאושר הנפלא הזה, לחוות את הקסם הענוג, את ההתרגשות הנפלאה. בהיערכות פשוטה, הקדמת קניות ובישולים, הקדמת נקיונות וסידורים - נוכל גם אנו לזכות להקדים לקבל את פני השבת, לחוש את הטעם הנפלא הטמון בה. הבה נעשה זאת, ונזכה להיות משומרי השבת וקוראי העונג, הזוכים לשבוע ולהתענג מטובו של בורא עולם! (הרה"ג אשר קובלסקי שליט"א)

”בניסן נגאלנו”- שבת מברכין חודש ניסן

בהלת הקורונה- הרב ברוך רוזנבלום שליט”א

במהלך שיעורו השבועי של מגיד המישרים הנודע הגאון רבי ברוך רוזנבלום הנמסר בבית הכנסת הגדול בבני ברק, הקדיש המגיד את סיום שיעורו לנגיף ה'קורונה' המתפשט בעולם.

בסיום השיעור דבריו אמר רבי ברוך כי ”הקורונה הזה, זה העמיד פחד ומורא על כל האנשים, באתי מקודם לדרוש סופרים לי כמה נכנסים? אנשים מפוחדים עושים שלום בלי ללחוץ יד, אנחנו רוצים לדעת מה הקב”ה רוצה, הקב”ה לא הביא סתם מחלה כזאת שמטלטלת את כל העולם, עם ישראל זה הפיניש - הסיימת, העולם כולו כמרקחה, הושבת אין מטוסים אין מכוניות, שמעתי יצא הוראה עכשיו אין בתי ספר, אני לא יודע אם ימותו מקורונה קודם או משיגועון”.

”פעם בא ליחפץ חיים זיע”א יהודי וסיפר לו אל תשאל מה קרה, פרץ סכר בסין ונשטפו ומתו אלפים? מה זה נוגע אלינו? אומר לו החפץ חיים שעומד יהודי בשוק המרכזי בוורשא ומדבר ביידיש למי הוא מדבר לפולנים? הוא מדבר ליהודים, אז אם הקב”ה מביא כזה דבר בסין הם לא מבינים קורונה? ברונה? הם לא מבינים הקב”ה מדבר אלינו אנחנו מבינים את השפה”.

הרב רוזנבלום הביא מדברי את דברי החז”ל בתוספתא סוף במסכת תענית: ”עתיד הקב”ה להביא מבול, אמר רבי יוסי מבול של מים אינו מביא, אבל מבול של דבר לעובדי כוכבים בימות המשיח מביא, הקב”ה יביא מבול של דבר בימות המשיח הוא לא מביא דבר על ישראל, ישראל יהיו חולים ולא ימותו. כי הדבר הזה מיועד לאומות העולם וזה כדי להכין אותנו לימות המשיח. הולכים להביא לנו את המשיח. קורונה זה בגימטריה משיח בא, השבת קוראים השבת פרשת פרה להכין אותנו לטהר אותנו באפר פרה לקראת בואו המשיח”.

”פוגעים בכתר של הקב”ה. אומות העולם לא יודעים, לסינים יש הקב”ה? הם לא יודעים שום דבר. אומר הקב”ה אל תדאג המלכות האחרונה נקראת מלכות אדום היא תחזיר את הכתר למלך המשיח כך כתוב ומלכות אדום תחזיר את הכתר למלך המשיח”.

”הקב”ה מדבר אלינו. הקורונה נועדה לחשבון נפש ולא נועדה לשום דבר אחר. אני לא יגיד לכם זה או זה. כל אחד יגיד לך משהו אחר, אחד יגיד לך לשון הרע ולכן צריך לשים מסכות על הפה. אני יודע דבר אחד הקב”ה רוצה שנדע שיש הקב”ה בעולם, הקב”ה מביא לנו כזה גיוק אחד קטן מביא אותו לעולם באפציי אחד כולם נדבקים באוטובוס ובמטוס אחד, הקב”ה אומר אני פה אני נמצא פה, רוצים להחזיר את הכתר לקב”ה שנתפלל יותר טוב, כי קרון בספרדית זה 'כתר' גם הצורה שלו זה כמו כתר, משיח הולך לבוא הקב”ה רוצה יותר אמונה”.

לסיום הביא רבי ברוך בשם רבי משה בן מקיר בסדר היום שכותב ”אדם שאומר ברכת אשר יצר בכוונה מובטח לו שלא יחלה - מובטח לו. בא נעשה חשבון נפש איך הברכה הזאת שמדברת על האברים שהקב”ה ברא באדם, האם אנחנו אומרים אותה בכוונה? אנחנו אומרים אותה כמו חצי תפילת הדרך נוטלים ידיים ליד השירותים וכבר בסלון אומרים לעשות. תעמוד על מקום אחד ותגיד אשר יצר כמו שצריך, זה לא תפילת הדרך”, זעק הרב רוזנבלום.

סיפור מאת

הרב חיים זאיר שליט”א

”כל מקדש שביעי כראוי לו... שכרו הרבה מאוד”

עשיתי קניות לכבוד שבת קודש בצרכנייה הנקראת ”יש” בבני ברק. כשהגעתי לקופה, בעומדי בתור, מגיע אליי מאחורה יהודי ושאלתו בפיו: הוא אינו משתמש בויזה, רק במזומן, וכעת יש לו בכיס 200 ש”ח. הוא נכנס ל”יש” ואסף מוצרים בסך 200 ש”ח בדיוק לכבוד שבת קודש. אך אשתו צלצלה אליו וביקשה ממנו שיקנה מוצרים רק ב-100 ש”ח, היות שהם חייבים להעביר בדחיפות 100 ₪ לשכן האוסף את דמי ועד הבית.

שאל אותי היהודי: האם להוריד ממוצרי שבת קודש 100 ש”ח או לדחות את תשלום ועד הבית?

אמרתי לו שוודאי שחייב לשלם דמי ועד הבית, וזה גזל גמור אם לא ישלם, כמ”ש: ”בְּיוֹמוֹ תִּתֵּן שְׂכָרוֹ”. אך כאן, שכבר שם בעגלה מוצרים לכבוד שבת קודש, הקב”ה משלם. ”לוו עילי ואני פורע”.

אמרתי לו שישאיר את המוצרים בעגלה ויסמוך על הקב”ה.

תוך כדי שאנו מדברים מגיע אליי יהודי אחר עם שאלה נוספת: הוא מצא כרטיס נטען של ”יש” בשווי 100 ש”ח. מה עושים עם זה? אמרתי לו: ”גש לקופה הראשית ותכריז”. ניגש לקופה הראשית ואף אחד לא בא. אמרתי לו: ”למעשה הרי הכרטיס שלך, אך אם חפץ אתה בצדקה אמיתית תן את הכרטיס לאדם הנמצא שם”, והצבעתי על האברך היקר הזקוק ל-100 ש”ח. הוא רץ אליו ונתן לו את הכרטיס.

כך זכה היהודי לקנות את מוצרי השבת, והקב”ה פורע, וגם לשלם את דמי ועד הבית בזמן.

כל השאלות והחידות הם מהמשנה
ברורה ושולחן ערוך (אורח חיים)

הלכות פת ובישולי גויים

פרק א - דין פת גויים (חלק ד')

טו. הגזירה על פת של גויים, לא יכלו רוב הציבור לעמוד בה, מפני שהיא תלויה בחיי נפש, כי על הלחם יחיה האדם. לפיכך חזרו חכמים בהרבה מקומות לצמצם את האיסור והתירו הפת באכילה אף שלא נעשו בה אחת משלש המלאכות הנ"ל, וכגון במקום שאין נחתום ישראל, התירו לקנות פת מנחתום גוי, דהיינו האופה למכור לציבור, והיא הנקראת "פת של פלטר". ויש מקילים בזה אפילו כשאפשר לקנות מנחתום ישראל, וכן נהגו האשכנזים, אבל מרן ז"ל שקבלנו הוראותיו סובר כדעה ראשונה שרק במקום שאין נחתום ישראל מותרת פתם. וכל זה דוקא כשהפת הפלטר היא של גויים, אבל פת של ישראל שאפאה גוי, לא נהגו בשום מקום להתיר. וכן פת של בעלי בתים גויים, דהיינו פת שלא נאפית למכירה, אלא לצורך אכילת בני הבית, באיסורה עומדת, כי עיקר הגזירה משום חתנות, שאם היא מותרת לאכול פת של בעלי בתים, יבוא לסעוד אצלם, מה שאין כן כשקונה מן הנחתום שכוונתו לממון, ואין קירוב הדעת. ויש מקילים גם בפת של בעלי בתים, במקום שאין מצויה פת של נחתום כלל, והמיקל בזה יש לו על מה שיסמוך. ומכל מקום אדם שעברו עליו שלשה ימים ולא אכל כלום ואין מצוי במקומו אלא פת של בעל הבית, לכל הדעות רשאי לקנותה.

טז. אף על פי שנתבאר לעיל שהאשכנזים היוצאים ביד רמ"א מקילים לאכול פת של פלטר גוי אפילו כשאפשר לקנות פת מפלטר ישראל, ואילו לדעת הספרדים מותר הדבר באופן שהפת של הפלטר הגוי יפה יותר מפת של פלטר ישראל וכיוצא בזה, מכל מקום נכון לזהר שלא לאכול בשבת פת פלטר אלא רק פת ישראל שאין זה ראוי לעלות פת שעשאה גוי על שלחן שבת, ולכן גם אותם שמקילים כל השנה לאכול פת פלטר, בשבת לכתחילה יקנו פת ישראל. ומכל שכן שיש להחמיר בזה על פי מה שכתב רבינו האריז"ל שבשבת וי"ט יש לזהר שלא להניח על השולחן פת של פלטר גוי, לפי שהכרות רומזים אל אורות עליונים. ומכל מקום מי שגר במקום שאינו מצוי פת ישראל אלא פת של פלטר גוי בלבד, ולא מצא פת פלטר לכבוד שבת, הדבר ברור שרשאי לקנות פת של בעל הבית גוי, אם אין לו לאכול מאכלים אחרים.

יז. אף על פי שבמקום שאין פת ישראל מותר ליקח פת מפלטר גוי, מכל מקום אם הגיע לאותו מקום אופה ישראל כל זמן שהאופה ישראל מוכר פתו אסור לקנות מפת הגוי, אולם הפת שקנה מהגוי קודם שהגיע האופה ישראל מותרת באכילה אף בזמן שהאופה הישראל מוכר פתו.

יח. אף על פי שנתבאר בסעיף ט"ו שמרן ז"ל פסק שבמקום שאפשר לקנות מנחתום ישראל, אסור לקנות מנחתום גוי, מכל מקום כתבו הפוסקים ד' אופנים שהתירו לקנות מנחתום גוי אף כשאפשר לקנות מישראל ועשאוהו כאילו אין נחתום ישראל מצוי, ואלו הן:

א) כשהפת של הפלטר הגוי יפה יותר מפת של פלטר ישראל.

ב) כשהפת של הנחתום הגוי הוא ממין אחר שאין בידו של הפלטר הישראל.

ג) כשהאופה הישראל אינו יכול לספק לכל העיר.

ד) אם כולם יקנו מהאופה ישראל, מחמת הביקוש הרב יעלה האופה את מחיר הלחם.

- א. באיזה ברכה בתפילת שמונה עשרה אומרים הבדלה? (סימן רצד, סעיף א')
- ב. ואם טעה ולא אמר הבדלה בשמונה עשרה מה יעשה? (סימן רצד, סעיף ב')
- ג. מהו סדר הבדלה? (סימן רצו)

----כללי השתתפות----

בין הפותרים נכונה תערוך הגרלה חודשית, על 2 עלונים.

את התשובות ניתן לשלוח למייל kun.y@inn.co.il יש לציין את שמו של השולח ובסוגרים איזה הקדשה רוצים (לע"נ/ להצלחת/ לרפואת/ לזיווג הגון/ וכו', ופלוני/ת בן פלוני/ת).

תשובות לשאלות אלו אפשר לשלוח עד ראש חודש ניסן (תשובות שיגיעו אחרי הזמן לא השתתפו בהגרלה!)

מעין הדף היומי

שאלה לפרשת השבוע

**"ויבואו האנשים על הנשים... ונזם
וטבעת... וכל איש אשר הניף תנופת
זהב..." (לה, כב)**

מדוע באו הנשים תחילה?

בין הפותרים נכונה תוגרל הקדשה על
ארבעה גליונות, שם הזוכה יפורסם
בגליון הבא בעז"ה.

את התשובות ניתן לשלוח למייל
**kun.y@inn.co.il עד יום רביעי בשעה
16:00** (תשובות שיגיעו אחרי הזמן לא
ישתתפו בהגרלה!) יש לציין את שמו
של השולח ובסוגרים איזה הקדשה
רוצים (לע"נ/ להצלחת/ לרפואת/
לזיווג הגון/ וכו', ופלונת/ בן פלונת).

בעז"ה נביא מהתשובות בגליונות
הבאים.

מסכת שבת דף יט

עמוד ב

**רש"י ד"ה חרתא. שם מקום: דארגיז. אדם אחד היה אמגושי שבנה
לאותה העיר ורב המנונא דר בה ועדיין מערת קבורתו קיימת שם כך מצאתי
בתשובה:**

רש"י מפרט למקור שם העיר וכן האדם שבנה את העיר, ומוסיף שרב
המנונא דר בה ומערת קבורתו עדיין שם, ואכן דברים אלו נמצאים בתשובת
רב נטרונאי גאון שרש"י נסמך עליהם, ועכ"פ נראה שיש כאן להוסיף נופך
מעניין שעל כן רש"י ציין זאת, לקמן בדף ע"ה ע"א מובא בגמרא מחלוקת
בין רב לשמואל מה הפירוש אמגושי (ורש"י במקום אומר שזו מחלוקת בכל
מקום שנאמר אמגושי) האם הכוונה למכשף, או למגדף ומסית לע"ז,
והגמרא מכריעה שרב סובר שאמגושי הוא מגדף, ועל כן החידוש הוא
שלמרות שרב המנונא עצמו גר בכזה מקום, (וגם נקבר), ועל פי שיטת רב
לכאורה (ובוודאי רב לא פסק מפורשות שאסור לגור שם), היה אסור לגור
בעיר הזאת, שבנה מסית ומדיח לעבודה זרה, בכל זאת לגבי פסיקת התלמיד
שפסק נגד רב, שכל אותו מקום נחשב לאתריה דרב, והלכה כמותו במקומו
– כשהורה כך, ולמרות שההלכה בנידון זה היא כשמואל אליבא דרבי שמעון
שרבי סתם כמותו, העמיד את התלמיד שהורה להיפך – בנידוי, ומכאן נראה
כמה חשיבות יש לפסיקת רב במקומו.

באופן נוסף יש להוסיף שרש"י הביא את מקור השם ובונה העיר המורים על
מהות, הקליפה הטמאה כנגד הקדושה, חרתא = פירושו חרות = רשום,
שניכר בעיר זאת שבנאה אמגושי = וכפ"י של רב מגדף (וגם לשמואל שהכוונה מכשף, ככל הנראה היה מכשף גדול שעסק
בכוחות הטומאה), ומתבטא גם בשמו, ארגיז = שמרגיז את ריבונו, וע"כ בחר רב המנונא להתיישב דווקא במקום זה
ולהיקבר שם, כדי לגבור בכוח הקדושה על הטומאה, ודבר זה בא לידי ביטוי בקביעה שלגבי פסיקת הדין, המקום נחשב
לאתריה דרב, וכח פסיקתו נקבע שהלכה כמותו במקום זה (למרות שאין הלכה כן בשאר מקומות) וזה מדגיש את הענין
של זה לעומת זה עשה אלוקים, כנגד כוח הטומאה שנחרת במקום זה על ידי בונה העיר שהייתה בסביבות סורא - כוח
הקדושה = רב ופסיקתו שמשפיעה על המקום עצמו שהלכה כמותו במקומו.

לחידודי- מדור לחידוד המחשבה

**מדוע החסירה התורה את האות יו"ד מהשם של הנשיאים,
וכתבה "הנשאם"?**

(מקורות: רש"י והכללי יקר בשמות פרק ל"ה, פסוק כז')